



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Cvrsvs Theologici ...**

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et  
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -  
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum  
Scholasticis habent connexionem, declarantur

**Carleton, Thomas Compton**

**Leodii, 1659**

Sect. I. Velítne Deus omnes homines salvos fieri.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-13718**

VII.  
Peculiaris  
ratio cur nō  
sit opus ut  
videatur  
scientia  
conditio-  
nata.

Adde peculiarem esse rationem cur non sit necesse ut scientia conditionata inter alia principia cognoscatur: præterquam enim quod sit principium remotum, ulterius concurret tantummodo directivè: ad hoc autem ut principium directivum concurrat, non est opus ut ipsum cognoscatur, sed ut per ipsum cognoscatur objectum, hoc enim sufficit ad movendam voluntatem, ut rem illam, & principia ad illam requisita velit. Unde quamvis scientia conditionata ad providentiam sit ex parte Dei simpliciter necessaria, opus tamen non est ut visâ causâ consensus, videatur.

VIII.  
Ad commu-  
nem etiam  
providentiâ  
requiritur  
in Deo scien-  
tia.

Nullum ergo argumentum video, quod adversarium intentum convincat, nec cui commodè responderi nequeat. Quare existimo ad communem etiam providentiam esse simpliciter in Deo necessariam scientiam conditionatam, nec sine eâ

Deum unquam, circa causas præsertim liberas, operari posse. Hoc probant argumenta supra posita, illud maximè sectione sexta, num. 2. Deum enim operari non decet nisi omnibus perpensis, cunctasque circumstantias cognoscendo, quæ ad rei alicujus dispositionem facere possunt; hanc quippe rationem assignat S. Thomas 1. p. q. 19. art. 7. corp. cur Deus mutare decretum non possit. Nullum ergo in Deo esse debet decretum, quod non procedat ex consideratione omnium, quæ quovis modo ad rei alicujus productionem pertinent: una autem ex præcipuis circumstantiis circa auxilium est, utrum, si detur, sit habiturum effectum, & voluntas ex vi illius consensus, ut loco citato latius declaratum est: ergo Deus non nisi hoc visò, illud conferre potest.

Operari  
potest Deus  
nisi omni-  
bus perpensis.

## DISPUTATIO XXXVIII.

### De Providentiâ supernaturali, omnibus communi.

**P**RÆDESTINATIO, ut Disputatione sequente videbimus, ad solos Electos pertinet, estque eorum propria, qui de facto salutem consequuntur. Reprobatio econtrâ de iis dicitur, qui ad æternam vitam nunquam pertingent. In præsentî itaque de Providentiâ agimus reprobis juxta & prædestinatis communi. Tria proinde in hac Disputatione sunt inquirenda: Primò, utrum Deus velit omnes homines salvos fieri, qua de re nonnulla dicta sunt supra, Disput. 29. sect. 3. pleniorè tamen ejus discussionem huc remisi: Secundò, an adultis omnibus det mediâ sufficientia ad salutem: Tertio, num etiam parvulis hac in parte sufficienter sit provisum; de iis enim peculiaris videtur esse difficultas.

### SECTIO PRIMA.

#### Velitne Deus omnes homines salvos fieri.

I.  
Hæreticorū  
quorundam  
sententia.

**R**IGIDIORES Calvinistæ affirmant Deum ex se, & antecedenter ab æterno decrevisse omnes, præter Electos, perpetuis addicere cruciatibus, licetque non solum non habere voluntatem ullam reprobos salvandi, sed positivam etiam habere intentionem eos, nullis prævisis demeritis, damnandi.

II.  
Catholicorū  
aliquorum  
opinio.

Secunda opinio est quorundam Catholicorum, qui similiter aiunt Deum circa reprobos non habere voluntatem eos salvandi: ita Alvarez de auxiliis, Disp. 30. num. 7. & Disp. 34. Bannez hic, quæst. 22. artic. 1. ad 4. Cajetanus ibidem, & alii.

III.  
Deum habet  
voluntatē,  
non signi-  
tantur, sed  
beneplaciti  
salvandis  
operari.

Verissima tamen, & planè amplectenda sententia est, Deum veram & sinceram habere voluntatem antecedentem omnes homines salvandi, conditionatam quidem illam, & ab eorum cooperatione dependentem, ejusmodi tamen ut non sit voluntas tantum signi, sed verus in eos affectus, & ratione cuius dat iis mediâ sufficientia ad salutem consequendam, ut paulò post videbimus: ita S. Thomas hic, quæst. 19. artic. 6. ad primum:

Deus, inquit, antecedenter vult omnem hominem salvum: sed consequenter vult quosdam damnari secundum exigentiam suæ justitiæ. Idem tenet S. Bonaventura in disp. 46. art. 1. quæst. 1. Halensis 1. parte, quæst. 36. memb. 2: Suarez hic, lib. 4. de Prædest. cap. 1. & 2. Salmeron disp. 6. in priorem Epist. ad Timoth. Bellam. lib. 2. de Gratiâ, cap. 5. Lessius de Prædest. num. 66. Vasquez, Valentia, Molina, Arrubal hic, quæst. 19. art. 6. Ericc Disp. 17. cap. 3. Tannerus 1. p. disp. 2. quæst. 10. dub. 3. num. 5. Faber in 1. tom. 2. disp. 58. cap. 5. Alarcon hic, tract. 5. disp. 6. cap. 3. Granada 1. p. tract. 4. disp. 4. & alii. Quod verò de hominibus dico, idem dicendum de Angelis.

IV.  
Partis Scri-  
pturæ  
testimonia  
Deum velle  
omnes sal-  
vos fieri.

Probatur in primis, variis Scripturæ locis, à Suarîo citato & aliis afferri solitis, quibus ostenditur Deum velle omnes salvos fieri: Sic enim Ezech. 18. vers. 23. & cap. 33. v. 11. dicit Deus se velle mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat. Apocal. etiam 3. v. 20. ait: Ego sto ad ostium & pulso: si quis audierit vocem meam, & aperuerit mihi januam, &c. Joannis item 1. vers. 9. dicitur Deus illuminare omnem hominem venientem in hunc mundum. His consonat illud 2. Petr. 3. v. 9. Patienter inquit Apostolus, agit propter vos, nolens aliquos perire, sed omnes ad penitentiam reverti. Quibus Scripturæ locis constare videtur, Deum velle omnes homines salvos fieri: quorsum enim stat ad ostium cordis uniuscujusque, & pulsat, inspira-  
tiones

tionēs scilicet bonas iis & illuminationes immit-  
tendo ut respiciant, nisi quia eorum salutem,  
quantum est ex se, desiderat. Imò apertè testatur  
velle se ut non pereant, sed ut cōvertantur &  
vivant, quod idem est, atque ut salutem conse-  
quantur.

V. Secundò hoc idem probatur: certum est Chri-  
stum pro omnibus esse mortuum; ergo omnes  
vult salvos fieri, & eo animo sanguinem suum  
fudit, ut omnes redimeret, & ad æternam beati-  
tudinem, quantum est ex se, perduceret: anteceden-  
dens constat; inter alias enim propositiones in  
libro Cornelii Jansenii Iprensis Episcopi ab Inno-  
centio decimo damnatas, hæc una est: *Sempela-*  
*gianum est dicere, Christum pro omnibus omnino homi-*  
*nibus mortuum esse, aut sanguinem fuisse;* quam  
propositionem Pontifex Fallax, Temerariam,  
Scandalosam; & intellectam eo sensu, ut Chri-  
stus pro salute duntaxat Prædestinatorum mortuus sit: Impiam, Blasphemam, Contumeliosam,  
Divinæ Pietati Derogantem, & Hæreticam de-  
clarat, & uti talem damnat.

VI. Imò diu ante hæc nostra tempora, teste Baro-  
nio, anno 490, & Sirmundo tomo primo Con-  
ciliarum Gallie anno 475, sub Symmacho Papa,  
dictum est anathema illi, qui dixerit, quòd Christus  
non pro omnibus mortuus sit, nec omnes homines velit  
salvos esse. Et Apostolus 1. ad Timoth. 2. v. 6. de  
Christo ait: *Qui dedit redemptionem semetipsum pro*  
*omnibus.*

VII. Certum ergo est Christum pro omnibus esse  
mortuum, & omnium esse Redemptorem, utpo-  
te qui propter nos, & nostram salutem descendit de  
cælis, ut nimirum clausam cæli januam referret,  
& viam omnibus ad beatitudinem aperiret, quam-  
vis multi redemptionis ejus fructum, suâ culpâ  
non percipiant, sed viam ad salutem peccatis suis  
obstruant, cælique portam ultro sibi occludant.

VIII. Accedit, hanc esse communem sanctorum Pa-  
trum sententiam, qui passim affirmant, Deum  
velle omnes homines salvos fieri: sic enim cap. 2.  
Epist. 1. ad Timotheum loquitur S. Chrysolomus,  
Theophylactus, S. Ambrosius, S. Hieronymus,  
& alii. Idem docet S. Prosper lib. 2. de  
Vocat. Gentilium, cap. 19: & 25. S. Athanasius  
lib. 3. de Assumptione hominis, & alii passim,  
ut latius declarabitur Sectione sequente.

IX. Patres docent velle Deum omnes homines salvos fieri.

SECTIO SECUNDA.

Uterius ostenditur velle Deum omnes homines salvos fieri.

I. PRÆCIPUA verò hujus rei probatio desumit-  
ur ex Epistolâ primâ Divi Pauli ad Timo-  
theum, cap. 2. v. 4. ubi de Deo loquens Aposto-  
lus, *Omnes homines, inquit, vult salvos fieri, & ad*  
*agnitionem veritatis venire.* Deus ergo omnibus  
hominibus optat salutem, & ad hunc finem  
Filium suum unigenitum dedit, & per eum Sacra-  
menta instituit, & alia media ad salutem necessa-  
ria suppeditavit, & si quis pereat, non defectu  
voluntatis in Deo, & sinceri affectus eum salvan-  
di, sed suâ malitiâ perit, ut dictum est Sectione  
præcedente, num. 7.

II. Difficultatem circa hunc locum Apostoli faci-  
unt tres Divi Augustini, ejusdem explanationes.  
Prima habetur libro de Correct. & gratiâ, c. 14.  
ubi ait intelligendum esse Apostolum, non de  
R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. 1.

singulis generum, sed de generibus singulorum,  
ut sensus sit, velle Deum omne genus hominum  
salvari, id est ex unoquoque genere aliquos, ut  
viros aliquos, aliquas sceminas, ex Judæis quosdam,  
quosdam ex Gentilibus, & sic de senibus, ado-  
lescentibus, Regibus, plebeis; &c. sicut omne  
animal fuit in arca Noë. Secunda loci hujus  
explicatio habetur in Enchir. cap. 103. Deum sci-  
licet velle omnes salvos fieri, qui salvantur: sicut  
magister aliquis, qui solus docet in civitate qua-  
piam, docere dicitur omnes pueros in illa civi-  
tate, quia quicunque pueri docentur, ab illo do-  
centur, non ab alio: sic quisquis salvatur, per  
Dei voluntatem salvatur, nec sine ejus voluntate  
quisquam salutem consequitur. Tertia demum  
explicatio ponitur cap. 15. de Correctione & gra-  
tiâ, nempe, Deus vult omnes homines salvos fieri,  
id est facit nos hoc velle: sicut idem S. Augusti-  
nus, S. Gregorius, & S. Anselmus illud ad Ro-  
manos, cap. 8. vers. 26. *Spiritus postulat pro nobis*  
*gemitibus inenarrabilibus; exponunt, postulat, in-*  
*quiunt, id est postulare nos & genere facit.*

Prima: Est omni hominum genere vult aliquos salvari.

Secunda: Vult omnes salvari, qui salvantur.

Tertia: Deus vult omnes homines salvos fieri, id est facit nos hoc velle.

Ceterum, licet ob auctoritatem tanti Docto-  
ris hæc suam habeant probabilitatem; aliam ta-  
men universaliorem explanationem non exclu-  
dunt, quæ & communis Patrum, & ipsius etiam  
Divi Augustini interpretatio est, mentique Apo-  
stoli multo conformior, ut jam ostendam.

III. Hæc explicatio universalior non excludunt.

Vera itaque & genuina Divi Pauli hoc loco  
explicatio est, Deum sine ullâ exceptione velle  
omnes omnino homines salvos fieri, voluntate  
antecedente, verâ & propriâ, quamvis non omni-  
no efficaci; unde non obstante hac voluntate vult  
aliquos consequenter, prævisis scilicet eorum de-  
meritis, damnari. Hanc verò esse mentem Apo-  
stoli; inprimis suadet ipse contextus: obsecrat  
enim orari pro omnibus; quia Deus vult omnes  
homines salvos fieri: verba ergo hoc sonant, est-  
que haud dubiè sensus literalis; ad alias autem  
explicationes, sine necessitate, quæ hic nulla est,  
non est recurrendum, juxta communem regulam  
à Patribus & Theologis ad Scripturæ interpre-  
tationem assignatam. Deinde cupit Apostolus  
ut pro omnibus sine ullâ limitatione oretur;  
cum ergo eodem tenore verborum rationem hu-  
jus sui desiderii subdat, quia scilicet Deus vult  
omnes salvos fieri, satis ostendit velle etiam  
Deum omnes sine limitatione salvari: nec enim  
verisimile est Apostolum voce omnes in eadem  
linæ uti æquivocè.

IV. Sensus Apostoli est, velle Deum omnes omnino homines salvos fieri.

Ad metaphoricæ Scripturæ interpretationes, sine necessitate non est recurrendum.

Hoc etiam apertè colligitur ex verbis proximè  
sequentibus, hanc quippè Dei voluntatem salvan-  
di omnes, ex eo colligit D. Paulus, quòd unus sit  
Mediator Dei & hominum homo Christus IESVS, qui  
dedit redemptionem semetipsum pro omnibus, sed  
Christus non aliorum Judæorum, Gentilium,  
Regum, plebeiorum, virorum, sceminarum, &c.  
est Redemptor, sed omnium, ut Sectione præce-  
dente, num. 5. 6. & 7. ostensum est; ergo sicut  
nullus est, quem non redemit, ita nullus est, quem  
non velit salvum fieri. Adde proprietatem, &  
verum sensum unius loci Scripturæ, ex consonan-  
tiâ aliorum locorum esse desumendum; in aliis  
autem Scripturæ locis, ut Sect. præcedente n. 4.  
ostendi, expressè habetur velle Deum omnium  
salutem; ergo hic etiam locus est ita intelli-  
gendus.

V. Ratio est, Paulo hæc allata pro-  
bat Deum velle omnes homines sal-  
vos fieri.

Tandem Patres, ut in sino Sect. præcedentis  
vidimus, hoc modo prædictum Apostoli locum  
interpretantur: inter quos S. Ambrosius, *Si Deus,*  
*inquit, qui Omnipotens dicitur, omnes homines salvos*  
*facit.*

VI. Patres com-  
muniter hoc modo Apo-  
stolum in-  
terpretantur.